

ધોરણ-8 વિજ્ઞાન વાર્ષિક આયોજન

દૈનિક તાસવાર આયોજન (સંપૂર્ણ પ્રકરણ ૧ થી ૧૩)

આયોજન કર્તા: મયુરકુમાર મહેન્દ્રકુમાર પટેલ | શાળા: ખોડીયારપુરા પ્રાથમિક શાળા, તા., જિ. પાટણ

પ્રકરણ 1: પાક ઉત્પાદન અને પ્રબંધન (કુલ તાસ: 9)

તાસ	ધોરણ	એકમ / પેટા મુદ્દો	નિષ્પત્તિ ક્રમ	અધ્યયન નિષ્પત્તિ	શૈક્ષણિક મુદ્દા	શિક્ષક-વિદ્યાર્થી પ્રવૃત્તિ	TLM	મૂલ્યાંકન
1	8	ખરીફ પાક અને રવિ પાક	SC1801	ઋતુના આધારે પાકોનું વર્ગીકરણ કરે છે.	ખરીફ અને રવિ પાકનો તફાવત	વિવિધ પાકના ચિત્રો બતાવી કયો પાક કઈ ઋતુમાં લેવાય છે તેની ચર્ચા કરવી.	પાક ચાર્ટ / ફ્લેશ કાર્ડ	રવિ પાકના બે ઉદાહરણ આપો.
2-3	8	ભૂમિને તૈયાર કરવી અને વાવણી	SC1804	ખેતીના ઓજારોની કાર્યપદ્ધતિ સમજે છે.	હળ, ખરપિંચો અને વાવણીયો	ખેતીના પરંપરાગત અને આધુનિક ઓજારોના મોડેલ બતાવી કાર્ય સમજાવવું.	ખેતીના ઓજારોના મોડેલ	વાવણીયાનો ઉપયોગ શું છે ?
4-5	8	કુદરતી અને કૃત્રિમ ખાતર ઉમેરવું	SC1802	ખાતરોના પ્રકાર વચ્ચે ભેદસ્પષ્ટ કરે છે.	સેન્દ્રીય ખાતર વિરુદ્ધ રાસાયણિક ખાતર	બંને પ્રકારના ખાતરના ફાયદા અને નુકસાનની ચર્ચા વર્ગખંડમાં કરવી.	ખાતરના નમૂના	રાસાયણિક ખાતરના નુકસાન જણાવો.
6-7	8	સિંચાઈની પદ્ધતિઓ	SC1805	પાણી બચાવતી આધુનિક સિંચાઈ પદ્ધતિઓનું આયોજન સમજે છે.	ટપક પદ્ધતિ અને કુવારા પદ્ધતિ	સ્માર્ટ ડ્રીપ ઈરિગેશનનું ચાર્ટ અથવા મોડેલ દ્વારા નિદર્શન કરવું.	સિંચાઈ પદ્ધતિ મોડેલ	ટપક પદ્ધતિ ક્યાં વધુ ઉપયોગી છે ?
8	8	નીંદણથી રક્ષણ અને લણણી	SC1804	પાક સંરક્ષણની પ્રક્રિયાઓ જણે છે.	નીંદણનાશક અને શ્રેસીંગ	ખેતરમાં ઉગી નીકળતી બિનજરૂરી વનસ્પતિ અને તેને દૂર કરવાની રીતો જણાવવી.	નીંદણનાશક દવા ખાલી બોટલ	નીંદણ એટલે શું ?
9	8	સંગ્રહ અને એકમ કસોટી	SC1814	અનાજના વૈજ્ઞાનિક સંગ્રહની પદ્ધતિઓ શીખે છે.	સાઈલો અને કોટાર સંગ્રહ	પ્રકરણનું પુનરાવર્તન કરાવી લેખિત ટેસ્ટ લેવી.	પ્રશ્નપત્રક	એકમ કસોટી

ધોરણ-8 વિજ્ઞાન વાર્ષિક આયોજન

દૈનિક તાસવાર આયોજન (સંપૂર્ણ પ્રકરણ ૧ થી ૧૩)

આયોજન કર્તા : મયુરકુમાર મહેન્દ્રકુમાર પટેલ | શાળા : ખોડીયારપુરા પ્રાથમિક શાળા, તા., જિ. પાટણ

પ્રકરણ 2 : સૂક્ષ્મજીવો : મિત્ર અને શત્રુ (કુલ તાસ : 9)

તાસ	ધોરણ	એકમ / પેટા મુદ્દો	નિષ્પત્તિ ક્રમ	અધ્યયન નિષ્પત્તિ	શૈક્ષણિક મુદ્દા	શિક્ષક-વિદ્યાર્થી પ્રવૃત્તિ	TLM	મૂલ્યાંકન
10-11	8	સૂક્ષ્મજીવોના મુખ્ય ચાર વર્ગો	SC1801	બૈક્ટેરિયા, કૂગ, પ્રજીવ અને લીલનું વર્ગીકરણ કરે છે.	સૂક્ષ્મજીવોનું સ્થાન અને પ્રકાર	બ્લેડ પર લાગેલી કૂગ અથવા તળાવના પાણીમાં રહેલા જીવો વિશે ચર્ચાથી સમજાવવું.	સૂક્ષ્મજીવોનો ચાર્ટ	કૂગના બે ઉદાહરણ આપી.
12-13	8	ઉપયોગી સૂક્ષ્મજીવો અને આથવાણ	SC1805	વ્યવસાયિક અને તબીબી ક્ષેત્રે સૂક્ષ્મજીવોની ભૂમિકા સમજે છે.	દહીં બનાવવું એન્ટિબાયોટિક્સ અને રસી	આથો આવવાની પ્રક્રિયા (ચીસ્ટ પાવડર અને મેંદાની મદદથી) પ્રયોગ દ્વારા બતાવવી.	ચીસ્ટ, ખાંડ, મેંદો	રસીની શોધ કોણે કરી હતી ?
14-15	8	હાનિકારક સૂક્ષ્મજીવો અને રોગવાહકો	SC1811	મનુષ્ય, પ્રાણી અને વનસ્પતિમાં થતા રોગો વિશે જાણે છે.	મેલેરિયા, ટાઈફોઈડ, સાઈટ્રસ કેન્કર	એનોફિલિસ મચ્છર અને ઘરમાખી જેવા રોગવાહકો બોર્ડ પર દર્શાવી સાવચેતીના પગલાં ચર્ચવા.	રોગવાહક ચાર્ટ	મેલેરિયા કયા મચ્છર કરડવાથી થાય છે ?
16-17	8	ખોરાકની જાળવણી અને નાઈટ્રોજન સ્થાપન	SC1804	રાસાયણિક અને કુદરતી જાળવણી પદ્ધતિઓ અને નાઈટ્રોજન ચક્ર સમજે છે.	પાશ્વરાઈઝેશન અને રાઈઝોબિયમ	દૂધની કોથળી પર લખેલ પાશ્વરાઈઝ શબ્દ અને કોળ વર્ગની વનસ્પતિના મૂળ બતાવવા.	કોળના મૂળ (મૂળગંડિકા)	પાશ્વરાઈઝેશન એટલે શું ?
18	8	પુનરાવર્તન અને કસોટી	SC1801	સૂક્ષ્મજીવોના પ્રકરણનું મૂલ્યાંકન આપે છે.	મૂલ્યાંકન	નાઈટ્રોજન ચક્ર દોરાવી એકમ કસોટી લેવી.	પ્રશ્નપત્રક	એકમ કસોટી

ધોરણ- 8 વિજ્ઞાન વાર્ષિક આયોજન

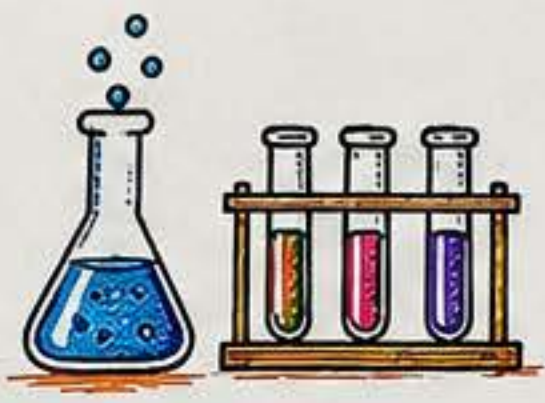
દૈનિક તાસવાર આયોજન (સંપૂર્ણ પ્રકરણ ૧ થી ૧૩)

આયોજન કર્તા : મયુરકુમાર મહેન્દ્રકુમાર પટેલ | શાળા : ખોડીયારપુરા પ્રાથમિક શાળા, તા., જિ. પાટણ

પ્રકરણ ૩ : કોલસો અને પેટ્રોલિયમ (કુલ તાસ : ૮)

તાસ	ધોરણ	એકમ / પેટા મુદ્દો	નિષ્પત્તિ ક્રમ	અધ્યયન નિષ્પત્તિ	શૈક્ષણિક મુદ્દા	શિક્ષક-વિદ્યાર્થી પ્રવૃત્તિ	TLM	મૂલ્યાંકન
19-20	8	કુદરતી સંસાધનો અને કોલસો	SC1801	પુનઃપ્રાપ્ય અને પુનઃઅપ્રાપ્ય સંસાધનોનું વર્ગીકરણ કરે છે.	કાર્બોનાઈઝેશન, કોક, કોલતાર	અશ્મિભૂત બળતણ કેવી રીતે બને છે તેની વાર્તા દ્વારા સમજ આપવી.	કોલસાનો ટુકડો / ચાર્ટ	પુનઃપ્રાપ્ય સંસાધનના ઉદાહરણ આપો.
21-22	8	પેટ્રોલિયમ અને તેનું શુદ્ધિકરણ	SC1805	પેટ્રોલિયમના વિવિધ ઘટકોના ઉપયોગો જાણે છે.	વિભાગીય નિસ્ચંદન અને ઘટકો	પેટ્રોલિયમના શુદ્ધિકરણના પ્લાન્ટનો ચાર્ટ બતાવી એલપીજી, ડીઝલ, કેરોસિનના ઉપયોગો સમજાવવા.	વિભાગીય નિસ્ચંદન ચાર્ટ	પેટ્રોલિયમનો કયો ઘટક રોડ બનાવવા વપરાય છે?
23-24	8	કુદરતી વાયુ અને સંસાધનોની મર્યાદા	SC1814	પર્યાવરણ સુરક્ષા અને ઊર્જા સંરક્ષણ પ્રત્યે સભાન બને છે.	CNG અને PCRA ની સલાહ	સીએનજી કીટના ફાયદા અને બળતણ બચાવવાની ટિપ્સ વિશે ચર્ચા કરવી.	PCRA માર્ગદર્શિકા ચાર્ટ	CNG પૂરું નામ લખો.
25-26	8	પુનરાવર્તન અને ટેસ્ટ	SC1801	અશ્મિ બળતણ આધારિત પ્રશ્નોના ઉત્તર આપે છે.	મૂલ્યાંકન	પ્રકરણના સ્વાધ્યાયના પ્રશ્નો પૂછી કસોટી લેવી.	પ્રશ્નપત્રક	એકમ કસોટી

ધોરણ- 8 વિજ્ઞાન વાર્ષિક આયોજન

દૈનિક તાસવાર આયોજન (સંપૂર્ણ પ્રકરણ ૧ થી ૧૩)

આયોજન કર્તા: મયુરકુમાર મહેન્દ્રકુમાર પટેલ | શાળા: ખોડીયારપુરા પ્રાથમિક શાળા, તા., જિ. પાટણ

પ્રકરણ 4 : દહન અને જ્યોત (કુલ તાસ : 8)

તાસ	ધોરણ	એકમ / પેટા મુદ્દો	નિષ્પત્તિ ક્રમ	અધ્યયન નિષ્પત્તિ	શૈક્ષણિક મુદ્દા	શિક્ષક-વિદ્યાર્થી પ્રવૃત્તિ	TLM	મૂલ્યાંકન
27-28	8	દહન અને તેના પ્રકારો	SC1802	દહનશીલ પદાર્થો અને જ્વલનબિંદુનો ખ્યાલ મેળવે છે.	ઝડપી, સ્વેદિષ્ઠક અને વિસ્ફોટ દહન	કાગળના કપમાં પાણી ભરી ગરમ કરવાનો પ્રયોગ બતાવી જ્વલનબિંદુ સ્પષ્ટ કરવું.	મીણબત્તી, કાગળનો કપ, પાણી	જ્વલનબિંદુ એટલે શું?
29-30	8	આગનું નિયંત્રણ અને બળતણ ક્ષમતા	SC1804	અગ્નિશામકના કાર્ય અને કેલરી મૂલ્યની ગણતરી સમજે છે.	CO ₂ અગ્નિશામક, કેલરી મૂલ્ય	શાળાના અગ્નિશામક સિલિન્ડરનું પ્રત્યક્ષ પ્રદર્શન કરવું અને સમજાવવું.	શાળાનું અગ્નિશામક સાધન	બળતણનો એકમ કયો છે?
31-33	8	મીણબત્તીની જ્યોતના વિવિધ ભાગો	SC1805	જ્યોતના વિવિધ ક્ષેત્રોની ગરમી અને પ્રકાશ ઓળખે છે.	સંપૂર્ણ અને અપૂર્ણ દહન વિસ્તાર	મીણબત્તી સળગાવી તેમાં કાચની નળી રાખી જ્યોતના સૌથી ગરમ અને મધ્ય ભાગનું નિદર્શન કરવું.	મીણબત્તી, કાચની સ્લાઈડ	જ્યોતનો સૌથી ગરમ વિસ્તાર કયો છે ?
34	8	ગ્લોબલ વોર્મિંગ અને ટેસ્ટ	SCI814	બળતણના હાનિકારક પ્રભાવો અને એસિડ વર્ષા વિશે જાણે છે.	મૂલ્યાંકન	પર્યાવરણીય પ્રદૂષણની ચર્ચા કરી કસોટી લેવી.	પ્રશ્નપત્રક	એકમ કસોટી

ધોરણ-8 વિજ્ઞાન વાર્ષિક આયોજન

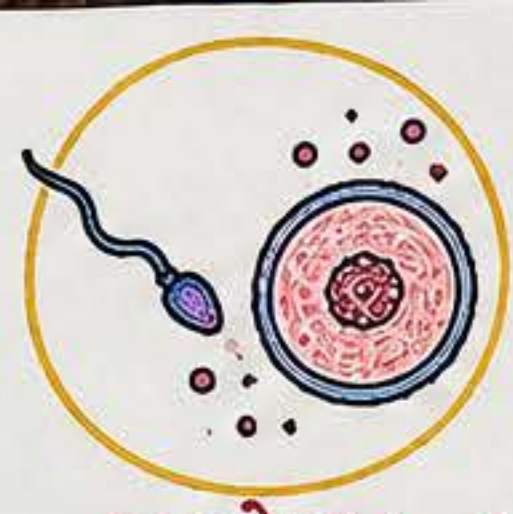
દૈનિક તાસવાર આયોજન (સંપૂર્ણ પ્રકરણ ૧ થી ૧૩)

આયોજન કર્તા : મયુરકુમાર મહેન્દ્રકુમાર પટેલ | શાળા : ખોડીચારપુરા પ્રાથમિક શાળા, તા., જિ. પાટણ

પ્રકરણ 5 : વનસ્પતિઓ અને પ્રાણીઓનું સંરક્ષણ (કુલ તાસ : 8)

તાસ	ધોરણ	એકમ / પેટા મુદ્દો	નિષ્પત્તિ ક્રમ	અધ્યયન નિષ્પત્તિ	શૈક્ષણિક મુદ્દા	શિક્ષક-વિદ્યાર્થી પ્રવૃત્તિ	TLM	મૂલ્યાંકન
35-36	8	વનનાબુદી અને તેની અસરો	SC1814	જંગલો નાશ થવાથી પર્યાવરણ પર થતી અસરોનું વિશ્લેષણ કરે છે.	રણપ્રદેશીકરણ, દુષ્કાળ	વૃક્ષો કપાવાથી વરસાદ અને તાપમાન પર થતી અસરોની જુદ જૂથ ચર્ચા કરાવવી.	ગ્લોબલ વોર્મિંગ ચાર્ટ	રણપ્રદેશીકરણ એટલે શું ?
37-39	8	જૈવાવરણ આરક્ષિત વિસ્તાર અને અભયારણ્યો	SC1811	રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાનો અને અભયારણ્યો વચ્ચેનો ભેદ જાણે છે.	સ્થાનિક પ્રજાતિઓ, પ્રોજેક્ટ ટાઈગર સ્થળાંતર કરનારા પક્ષીઓ	ગુજરાતના નકશામાં ગીર રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન અને નળ સરોવર પક્ષી અભયારણ્ય દર્શાવવા.	ગુજરાતનો નકશો / ભારતનો નકશો	અભયારણ્ય એટલે શું ?
40-41	8	રેડ ડેટા બુક અને પુનઃવનીકરણ	SC1814	નાશપ્રાય પ્રજાતિઓ અને કાગળના રિસાયકલિંગનું મહત્વ સમજે છે.	રેડ ડેટા બુકનો કોન્સેપ્ટ સમજાવી નવું જંગલ બનાવવાની જરૂરિયાત સ્પષ્ટ કરવી.	નાશપ્રાય પ્રજાતિઓના ચિત્રો બતાવી રેડ ડેટા બુક વિશે ચર્ચા કરાવવી અને પુનઃવનીકરણના ઉપાયો જણાવવી.	કાગળ રિસાયકલ નમૂનો	રેડ ડેટા બુક કોના માટે હોય છે ?
42	8	પુનરાવર્તન અને ટેસ્ટ	SC1811	વન અને વન્યજીવ સંરક્ષણની લોખિત ચકાસણી આપે છે.	મૂલ્યાંકન	પ્રકરણ આધારિત ઓબજેક્ટિવ ટેસ્ટનું આયોજન.	પ્રશ્નપત્રક	એકમ કસોટી

ધોરણ-8 વિજ્ઞાન વાર્ષિક આયોજન

દૈનિક તાસવાર આયોજન (સંપૂર્ણ પ્રકરણ ૧ થી ૧૩)

આયોજન કર્તા : મયુરકુમાર મહેન્દ્રકુમાર પટેલ | શાળા : ખોડીચારપુરા પ્રાથમિક શાળા, તા., જિ. પાટણ

પ્રકરણ 6 : પ્રાણીઓમાં પ્રજનન (કુલ તાસ : 9)

તાસ	ધોરણ	એકમ / પેટા મુદ્દો	નિષ્પત્તિ ક્રમ	અધ્યયન નિષ્પત્તિ	શૈક્ષણિક મુદ્દા	શિક્ષક-વિદ્યાર્થી પ્રવૃત્તિ	TLM	મૂલ્યાંકન
43-44	8	પ્રજનનના પ્રકાર અને નર-માદા અંગો	SC1801	લિંગી અને અલિંગી પ્રજનન વચ્ચેનો ભેદ ઓળખે છે.	શુક્રકોષ, અંડકોષની રચના	પ્રજનનતંત્રોની નામનિર્દેશનવાળી આકૃતિ સમજાવી અને ચાર્ટ દ્વારા મનુષ્યના નર અને માદા અંગો દર્શાવવા.	પ્રજનનતંત્ર ચાર્ટ	નર પ્રજનન કોષ કયો છે ?
45-46	8	ફલન: અંતઃફલન અને બાહ્યફલન	SC1802	યુગ્મનજ નિર્માણ અને ટેસ્ટ ટ્યુબ બેબી (IVF) ની પ્રક્રિયા સમજે છે.	દેડકાનું બાહ્યફલન, ગર્ભ વિકાસ	દેડકા અને માછલી પાણીમાં કેવી રીતે બાહ્યફલન કરે છે તેની વિગતો સ્પષ્ટ કરવી.	IVF ખ્યાલ ચાર્ટ	અંતઃફલન એટલે શું? કયા પ્રાણીમાં થાય છે ?
47-48	8	અંડપ્રસવી, જરાયુજ પ્રાણીઓ અને કાયાંતરણ	SC1801	બચ્ચાને જન્મ આપતા અને ઈંડા મુકતા પ્રાણીઓ અલગ તાસે છે.	રેશમના કીડા અને દેડકાનું જીવનચક્ર	દેડકાના દેડપોલમાંથી પુખ્ત દેડકો બનવાના વિવિધ તબક્કાઓની આકૃતિ દોરી કાયાંતરણ સમજાવવું.	દેડકાના જીવનચક્રનો ચાર્ટ	કાયાંતરણ એટલે શું ?
49-51	8	અલિંગી પ્રજનન અને કસોટી	SC1804	હાઈડ્રામાં કલિકાસર્જન અને અમીબામાં દ્વિભાજન પ્રક્રિયા દોરી છે.	કલિકાસર્જન, દ્વિભાજન, કલોનિંગ	સ્લાઈડ દ્વારા અમીબાના કોષકેન્દ્રના ભાગ થવાની પ્રક્રિયા પ્રોજેક્ટર પર બતાવવી.	પ્રોજેક્ટર / ચિત્રો	અમીબા કઈ પદ્ધતિથી પ્રજનન કરે છે ?

ધોરણ-8 વિજ્ઞાન વાર્ષિક આયોજન

દૈનિક તાસવાર આયોજન (સંપૂર્ણ પ્રકરણ ૧ થી ૧૩)

આયોજન કર્તા : મયુરકુમાર મહેન્દ્રકુમાર પટેલ | શાળા : ખોડીયારપુરા પ્રાથમિક શાળા, તા., જિ. પાટણ

પ્રકરણ 7 : તરુખાવસ્થા તરફ (કુલ તાસ : 9)

તાસ	ધોરણ	એકમ / પેટા મુદ્દો	નિષ્પત્તિ ક્રમ	અધ્યયન નિષ્પત્તિ	શૈક્ષણિક મુદ્દા	શિક્ષક - વિદ્યાર્થી પ્રવૃત્તિ	TLM	મૂલ્યાંકન
52-53	8	યૌવનારંભ અને શારીરિક બદલાવ	SC1811	તરુખાવસ્થામાં થતા શારીરિક અને માનસિક બદલાવો ને સમજે છે.	ઉંચાઈમાં વધારો, કંઠમણી (Adam's Apple)	વયજૂથ અનુસાર છોકરા અને છોકરીઓના અવાજમાં અને શારીરિક દેખાવમાં થતા ફેરફારોની ચર્ચા કરવી.	ઉંચાઈ ચાર્ટ પફટી	કંઠમણી એટલે શું ?
54-55	8	અંતઃસ્ત્રાવો અને અંતઃસ્ત્રાવી ગ્રંથિઓ	SC1805	ગ્રંથિઓ અને તેમાંથી નીકળતા રાસાયણિક પદાર્થોનું કાર્ય જાણે છે.	પિટ્યુટરી, થાઈરોઈડ, એડ્રિનલ, ઈન્સ્યુલિન	માનવ શરીરનો ચાર્ટ બતાવી કઈ ગ્રંથી ક્યાં આવેલી છે અને ડાયાબિટીસ કે ગોઈટર શાના કારણે થાય છે તે સમજાવવું.	અંતઃસ્ત્રાવી ગ્રંથિઓ ચાર્ટ	ઈન્સ્યુલિન અંતઃસ્ત્રાવની ઉણપથી કયો રોગ થાય છે ?
56-58	8	ઋતુસ્ત્રાવ અને લિંગ નિશ્ચયન	SC1811	ગર્ભસ્થ શિશુનું લિંગ કેવી રીતે નક્કી થાય છે તેની વૈજ્ઞાનિક સમજ મેળવે છે.	X અને Y રંગસૂત્રો, સ્વાસ્થ્ય	છોકરો કે છોકરી થવા માટે માતા જવાબદાર નથી તે વૈજ્ઞાનિક રીતે રંગસૂત્રો (XX અને XY) ના ચાર્ટથી સમજાવવું.	રંગસૂત્ર જોડાણ ચાર્ટ	મનુષ્યના કોષમાં કેટલી જોડી રંગસૂત્રો હોય છે ?
60	8	સ્વાસ્થ્ય, નશાકારક પદાર્થોનો ત્યાગ અને ટેસ્ટ	SC1813	વ્યસનોથી દૂર રહેવાની અને સંતુલિત આહારની ટેવ પાડે છે.	મૂલ્યાંકન	તરુખોની ન્યુટ્રિશન જરૂરિયાતો સમજાવી પ્રકરણની લેખિત કસોટી લેવી.	પ્રશ્નપત્રક	એકમ કસોટી